

ingenjören GUIDEN

”Att exjobba på en startup i San Francisco är en dröm.”

Emre Berge Ergenekon
lämnade KTH och
Sverige för USA. Sidan 92

FOTO: NIALL DAVID

TEMA: FÖRSTA JOBBET

FOTO: ANNA SIMONSSON

Långt ifrån drömjobbet

Ibland blir första jobbet en katastrof, med omöjliga arbetsuppgifter och chefer som inte stöttar. Ingenjören har träffat några unga ingenjörer som fick problem. Sidan 84

Alla vill till Google

Både bland teknologer i data-teknik och unga dataingenjörer är Google drömarbetsgivaren. Ingenjören har besökt Googles Stockholmskontor för att ta reda på företagets magiska dragningskraft och vad ingenjörerna jobbar med. **Sidan 88**

Lär dig sociala koder

På alla arbetsplatser finns en lång rad oskrivna regler. Det som betraktas som helt normalt på ett ställe kan upplevas som märkligt, kaxigt eller på något vis störande på ett annat. **Sidan 89**

Vässa ditt cv

Sara tog sig en rejäl funderare när hon sammanställde sitt första cv. Hon rensade bland sina erfarenheter och lyfte fram det som var kul. Resultatet blev ett cv som tydligt visade vem hon var och vad hon ville jobba med. **Sidan 90**

Lönsamt att byta jobb

Den som vill höja sin lön rejält ska byta jobb. Lönestatistik visar att civilingenjörer i privat sektor som tog examen 2008 och har bytt arbetsgivare har höjt sina löner med genomsnitt 16 procent på ett år. **Sidan 91**

Project Management Professional Certification Preparation Programme

En förberedande utbildning på sammanlagt 8 dagar som är framtagen till dig som idag arbetar som projektledare och som vill ta steget vidare och PMP®-certifiera dig. Kursen hålls på engelska.

Kursstarter i Stockholm
19 mars, avslut 4 juni
15 oktober, avslut 10 jan 2013

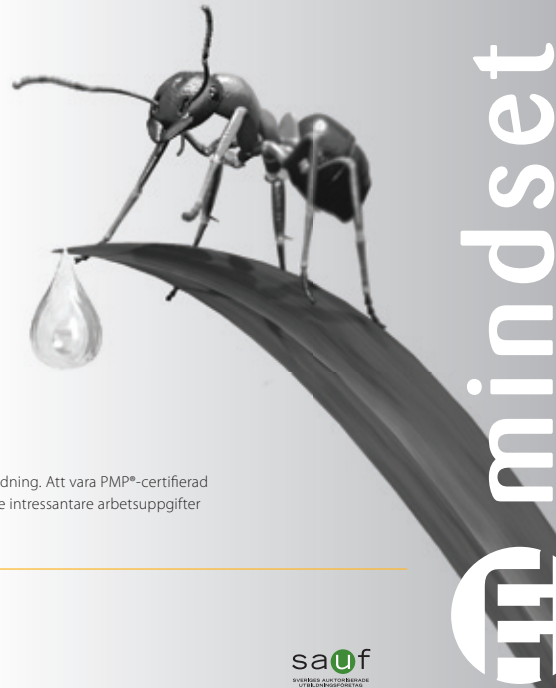
Läs mer på mindset.se

PMP® är idag världens mest erkända certifiering inom projektledning. Att vara PMP®-certifierad är en konkurrensfördel för ditt företag och det kan leda till både intressanta arbetsuppgifter och nya karriärmöjligheter för dig som projektledare.

Mäster Samuelsgatan 60, 10 tr. | Stockholm | Tel 08-586 388 00
 Vasagatan 43B | Göteborg | Tel 031-350 09 00

www.mindset.se | kurs@mindset.se

sauf
 SVENSKA AUTOMOBILFÖRENINGEN
 VETANDE OCH VERKSAMHET

Vidga dina perspektiv – bli ingenjörsmentor för en utlandsfödd ingenjörskollega

Känner du igen dig?

- Jag är en intresserad och engagerad diskussionspartner
- Jag är villig att visa upp min arbetsvardag och berätta om min yrkesroll
- Jag är yrkesverksam medlem i Stockholmsområdet

I så fall blir du en utmärkt ingenjörsmentor! Som mentor får du ovärderliga kunskaper och erfarenheter om och av en utlandsfödd ingenjörskollega, du får också pröva en annorlunda form av ledarskap. Se det som en del i din kompetensutveckling.

sverigesingenjorer.se/medlem

Sveriges Ingenjörer

Sveriges Ingenjörer

Postadress:
 Box 1419, 111 84 Stockholm
Besöksadress:
 Malmsskillnadsgatan 48
Telefon: 08-613 80 00
Fax: 08-7967102
E-post:
 fornamn.efternamn@sverigesingenjorer.se
 eller info@sverigesingenjorer.se
Hemsida: www.sverigesingenjorer.se

RÅDGIVNINGEN:
Telefon:
 08-613 80 01,
 tfntid 08.30–11.30, 12.30–16.15
 (fredagar 12.30–15.45).

MEDLEMSREGISTER:
Telefon:
 08-613 80 02
 tfntid 8.30–11.30 alla vardagar
 tisdag och torsdag även
 12.30–16.15.
E-post:
 medlemsregister@sverigesingenjorer.se

YRKESETISK RÅDGIVNING:
Telefon: 08-613 82 05
 (Johan Sittenfeld) tfntid 9.00–11.00

Förbundsdirektör:
 Richard Malmberg
Förbundssekreterare:
 Anders Tihkan
Kommunikationschef:
 tf. Jenny Sjöberg
Förbundsstyrelsens ordförande:
 Ulf Bengtsson
Förste vice ordförande:
 Göran Engström
Andre vice ordförande:
 Susanne Lindqvist
Ledamöter: Ninna Aronsson,
 Daniel Eriksson, Ulf Grönberg,
 Lena Hellberg, Johan Ingberg,
 Patrik Kärräng, Ulrika Lindstrand,
 Tibor Muhi, Lisa Petersson,
 Joachim Pettersson, Michael Öhman,
 Måns Östring

Visa vad du går för!

Så hette det när jag fick mitt första jobb och jag tror att man ofta säger det även i dag. Förbered dig så har du större chans att hamna rätt.

Kunskapssamhället är här för att stanna men förmår inte helt sluka upp alla nyutexaminerade akademiker och framför allt inte dem som väljer att sluta efter nian eller "bara" ta studenten.

Den som vill vara hyfsat säker på att få ett intressant jobb måste tidigt bestämma sig och lägga upp en strategi för att få tillräckliga betyg och relevanta erfarenheter. Jag tror att ganska få av toppstudenterna spontanvalde läkarlinjen, veterinärlinjen eller Handelshögskolan i Stockholm. Det är nog planlagt sedan årtal tillbaka.

Försök läsa in dig på vad olika utbildningar ger dig för tillträde på arbetsmarknaden. Fundera över hur du skulle trivas med sådana jobb. Titta inte bara på lönen och villkoren utan även på hur de fysiska förutsättningarna ser ut, alla arbeten återfinns inte överallt. Är du beredd att flytta, har du medföljande, barn? Vad vill du egentligen? Är det uppnåeligt? Hur ser bostadsmarknaden ut?

Finns det någon annan intressant arbetsgivare i händelse av problem på det nya jobbet? Är kommunen attraktiv? Kort sagt! Får du ett gott liv om du flyttar till det nya jobbet?

Själv jobbar jag i Stockholm och har ibland en timme enkel resa till jobbet, bor i en kommun med ganska dålig service och lokaltrafik. Men å andra sidan har jag ett enormt stimulerande arbete som gör det värt nackdelarna.

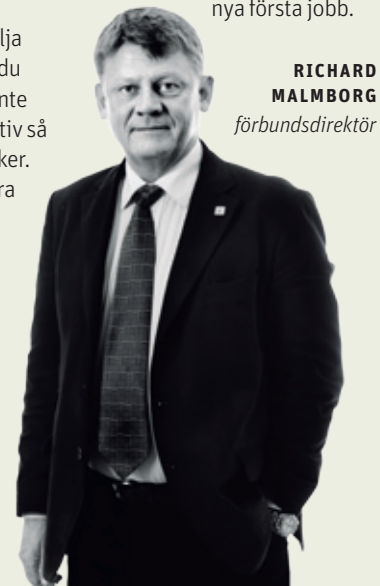
Utöver ovan skall du välja din arbetsgivare som när du väljer partner, känns det inte okej så avstå. Du är attraktiv så det kommer fler, var så säker. Om du inte kan harmoniera hjärta och hjärna kommer du sannolikt aldrig att prestera på topp. Det mesta måste stämma, annars ökar risken för att du inte kommer att trivas och då kommer arbetsgivaren förr eller senare att märka detta, snarare förr än senare. Ring akademikerföreningen om det finns en

sådan, de vet det mesta om hur arbetsplatsen fungerar.

Framför allt! När du väl får chansen att visa vad du går för, visa även att du har omdöme genom att arbeta hårt men inte riskera liv och privatliv för jobbet.

Som Trygghetsrådets vd Calle Leinar brukar säga: "Bli aldrig kär i en juridisk person för den kärleken blir alltid obesvarad".

Lycka till med ditt nya första jobb.

RICHARD MALMBORG
 förbundsdirektör

FOTO: ANNA SIMONSSON

AGENDAN

25/2 UTSTÄLLNING. Tekniska museet har låtit svenska folket välja de 100 viktigaste innovationerna genom tiderna.

28/3 BARNLEDIG. Förbundet arrangerar ett seminarium för blivande föräldrar. Vad ska du tänka på innan du lämnar jobbet?

17/4 BESKYDDARE. Förbundet arrangerar en praktisk arbetsmiljökurs i Malmö för skyddsombud.

30/4 STIPENDIUM. Sista dagen att söka bidrag från Bengt Ingeströms stipendiefond för forskning/studier inom termisk energiteknik eller fluidteknologi, www.sverigesingenjorer.se.

Kraschlandning på första jobbet

Cheferna struntade i att ge Sandra information, körde över henne i olika sammanhang och när hon behövde hjälp fanns det ingen att fråga. Det första jobbet blev en mardröm.

Sandra blev färdig civilingenjör på KTH i augusti 2010 och började söka jobb. Som många andra lade hon in sitt cv i några jobbdatabaser. Ganska snabbt hörde ett konsultföretag av sig och erbjöd henne en anställningsintervju. Konsultföretaget hade kontaktats av ett mindre verkstadsföretag utanför Stockholm som behövde en produktionsplanerare och Sandra tyckte att jobbet lät intressant.

Intervjun gick bra och hon hann knappt hem innan konsultföretaget ringde och erbjöd henne uppdraget. Redan veckan efter fick hon börja.

Det tog inte många dagar för Sandra att inse att hon kommit till ett företag med en hel del problem. Anledningen till att man anställde en produktionsplanerare på konsultbasis var ett utfärdat anställningsstopp. Företaget hade under det senaste året tvingats säga upp stora delar av personalen på grund av krisen inom fordonsindustrin. Den person som hade haft Sandras tjänst hade slutat en månad tidigare. En av företagets ekonomer hade tagit över arbetsuppgifterna ovanpå sitt ordinarie jobb. Han hade

hundratals övertidstimmar, orkade inte längre och valde att gå i förtidspension.

– Vi fick möjlighet att jobba parallellt en månad men det var alldeles för kort tid. Vi skulle behövt mycket mer tid tillsammans, säger Sandra.

Hon insåg också ganska snabbt att hennes chef och de övriga tre cheferna inte var något stöd alls. Den närmaste chefen var en säljare i 40-årsåldern som blivit befördrad. Han hade ingen högskoleutbildning och Sandra kände tydligt att det var ett komplex som gjorde honom dryg och arrogant.

Sandra skulle ansvara för planeringen i affärssystemet men ingen annan på företaget kunde mer än enstaka funktioner och därför fanns det ingen att fråga. Jobbet började utvecklas till en mardröm.

– De första månaderna har jag nästan inget minne av. De var fruktansvärda och jag sov jättedåligt på nätterna.

Efter hand insåg allt fler i Sandras omgivning att hon hade fått ett omöjligt uppdrag. Det bestämdes att hon skulle arbeta från företagets systerkontor i Lidköping två till tre dagar i veckan tillsammans med den person som var affärssystemansvarig där.

– Inte heller han kunde systemet men vi satt tillsammans och prövade oss fram.

Med tiden blev det allt tydligare att verksamheten i Stockholm helt saknade ledning och styrning. Hon trivdes jättebra med ”gubbarna i produktionen” och de andra kollegerna men cheferna struntade i att ge henne den information hon behövde och körde över henne i olika sammanhang. Men Sandra bet ihop och kämpade vidare.

På sensommaren hade Sandra lyckats bli så skicklig på affärssystemet att hon blivit den som kunde hjälpa alla andra. Hon hade tillsammans med ”produktionsgubbarna” infört förbättringar så att produktionen flöt på bättre.

Redan från början hade Sandras chef sagt att hennes tjänst skulle tillsättas längre fram. Före sommaren hade han lovat henne en anställning och efter semestrarna bad han henne föreslå en dag och tid för löneförhandling. Samma vecka kom ett besked från vd:n om ett kärvare ekonomiskt läge på företaget och att några

planerade nyanställningar inte skulle genomföras. Sandra kände sig säker på att det inte gällde henne eftersom hon redan fått ett muntligt löfte om anställning. Det visade sig inte vara värt någonting.

– Jag och min chef stod i korridoren och diskuterade ett jobbarende. När han var på väg tillbaka till sitt rum ropade jag efter honom att jag genast skulle öppna min kalender och föreslå en mötestid för lönesamtalet. Då vände han sig om och sa ”förresten, det blir ingenting”.

Sandra blev både chockad och besviken. Efter några veckor tog hon mod till sig och ringde upp vd:n. Hon hoppades få höra att chefen gjort fel som tagit tillbaka löftet om anställning. Det visade sig istället att han aldrig haft mandat att lova henne en anställning.

Några månader senare kom äntligen beskedet från vd:n att Sandras tjänst skulle tillsättas. Hon var självskriven för jobbet och hennes chef kallade henne till en förhandling om lön och anställningsvillkor.

Sandra hade fått 28 000

”Sandra kände redan från början att relationen med den närmaste chefen var problematisk men det tog ett år innan hon insåg att det inte var hennes fel.”

FOTO: ANNA SIMONSSON

ÅNGEST. Sandra sov dåligt på nätterna men bet ihop på jobbet. Det tog över ett år innan hon kände att chefens trakasserier gått för långt.

kronor i ingångslön men under året begärt en ny förhandling med konsultföretaget och höjt lönen till 29 300 kronor.

– Det här kände inte min chef till och hans första bud var 28 500 kronor. Jag berättade att jag hade fått en löneförhöjning av konsultföretaget under året men jag ville inte säga hur mycket. Då försökte han låta generös och föreslog 29 000 kronor.

Sandra tog fram lönestatistik från Sveriges Ingenjörer som visade att 36 000 kronor var fullt rimligt med det ansvar som arbetet innebar. För att försäkra sig om att det var ett rimligt bud hade hon också pratat med representanter för både Sveriges Ingenjörer och Unionen på sin arbetsplats.

Chefen blev vansinnig och sa ”jag har inte bett om en civilingenjör, jag behöver en produktionsplanerare”. Hans sista bud var 30 000 kronor men då krävde han att Sandra skulle skriva på avtalet direkt. – Jag blev så arg och besviken att jag reste mig upp, gick tillbaka till mitt rum och stängde dörren.

När Ingenjören pratar med Sandra har det hunnit gå några veckor och hon har precis fått beskedet att hon är uppsagd.

– Jag hade bestämt mig för att säga upp mig men i går hann min chef före. Han plockade in mig på sitt kontor på förmiddagen och sa att han hade ringt min chef på konsultföretaget på morgonen och sagt att de ville avsluta uppdraget omgående.

Jag kunde välja på att gå på sekunden eller någon gång under dagen.

– Beslutet att lämna det här företaget känns helt nödvändigt och det handlar verkligen inte bara om lönen. Jag ville inte vara kvar även om jag hade fått en rimlig lön. Jag mådde inte bra på jobbet och kände inte att min chef gav mig stöd eller positiv feedback.

Sandra kände redan från början att relationen med den närmaste chefen var problematisk men det tog ett år innan hon insåg att det inte var hennes fel.

– Som nyexaminerad är det svårt att veta vad man kan vänta sig, vad man måste stå ut med och var gränsen går för vad som är trakasserier. Jag

ville vara duktig och försökte hela tiden att inte visa hur dåligt jag mådde. Det har verkligen varit ett hundår.

TILL SVERIGES INGENJÖRERS rådgivning ringer varje dag medlemmar som har problem på sina arbetsplatser. En del av dem är på sitt första jobb och känner inte till sina rättigheter.

Leif B Eriksson, ombudsman på Sveriges Ingenjörer, märker att många unga känner en osäkerhet i början av sin karriär.

– De har valt en utbildning som är efterfrågad på arbetsmarknaden och förväntningarna på det första jobbet är stora. Det kan vara svårt att veta vad som är dåligt ledarskap när man inte har något att jämföra med.

FOTO: ANNA SJÖRINSSON

Han är också överraskad över hur många som inte känner till sina anställningsvillkor.

– Många har ingen aning om företaget har ett kollektivavtal eller vad det innebär. När de anställdes kom de överens med arbetsgivaren om en lön men känner inte till övriga villkor som till exempel föräldraledighet eller uppsägningstid.

Det finns naturligtvis ingenting som hindrar varje anställd från att själv förhandla fram ett avtal med villkor som motsvarar kollektivavtalet eller till och med är bättre, men det är mycket att hålla reda på.

Många samtal till förbundet från unga medlemmar handlar också om dåligt ledarskap.

– Många som ringer oss har problem med sin chef. Det kan till exempel handla om chefer som inte stöttar sina medarbetare, inte kan delegera, är auktoritära, oärliga eller svåra att få kontakt med, säger Leif B Eriksson.

– Att ge ett generellt råd är svårt, men om du under en längre period har upplevt att chefens agerande får dig att känna olust och frustration och du inte ser någon möjlighet till förändring, bör du söka andra jobb. Det kan vara den enda vägen för att förändra din arbetssituation.

DÅLIGT LEDARSKAP kan på sikt också vara en hälsorisk. Forskning visar att anställda som upplever att de har problem med sin chef har högre sjukfrånvaro och dessutom är risken större för dålig hälsa

NITLOTT. Efter fem år på högskolan är förväntningarna stora på första jobbet. En del hamnar tyvärr fel och möter dåligt ledarskap, otydliga eller orimliga krav.

senare i livet. Ju längre tid man haft en ”sämre” chef, desto större blir risken att exempelvis drabbas av hjärtinfarkt inom en tioårsperiod, visar forskning från Karolinska Institutet.

En bra chef som ger dig en bra balans mellan trygghet och utvecklingsmöjligheter värderas också högt när unga ingenjörer rankar sina arbetsgivare. Det visar analysföretaget Universums årliga undersökningar om vilka förväntningar som studenter och unga yrkesverksamma har på sin framtida karriär och vilka företag som är deras drömarbetsgivare.

Både studenterna och de unga yrkesverksamma har

rankat samma karriärmål i topp. Balans mellan arbete och privatliv och att vara trygg och säker i sitt arbete värderas högst, men Daniel Wägerth på Universum påpekar att resultatet inte ska tolkas som att de inte är beredda att jobba övertid eller att trygga anställningsförhållanden är viktigare än något annat.

– Anställningsvillkoren är viktiga, men genom våra intervjuer har vi förstått att trygghet också betyder förutsättningar för att göra ett bra jobb. Respekt är ett nyckelord som kommer upp under intervjuerna.

De unga på arbetsmarknaden i dag är födda på

80-talet och är vana vid att arbeta målstyrt. I skolan har de alltid fått veta vad som krävdes av dem för att nå VG eller MVG.

– Nu ställer de samma krav på sina chefer som de ställde på sina lärare. De vill ha tydliga mål och coachning och stöd för att nå dit, säger Daniel Wägerth.

Det här är en ledarstil som inte är helt självklar för chefer som är födda på 50- och 60-talet, men många lär sig. De yngre ingenjörerna ställer krav på sina chefer att få konkreta och realistiska mål, och företag som utvecklar sitt ledarskap tilltalar de unga och rankas högt.

FÖRVÄNTNINGARNA på det första jobbet är ofta stora. Studenterna har uppvaktas flitigt av företag som besöker högskolorna. Deras professionella marknadsföring lockar med nästan obegränsade karriärmöjligheter. Att bli utvald av de mest åtråvärda arbetsgivarna kan ge hybris.

För Mattias, som tog examen som civilingenjör i oktober 2010, blev det första jobbet en kraschlandning. Han hade varit engagerad i kårverksamheten på sin högskola, betraktades som en toppstudent och hade flera jobberbjudanden att välja mellan. Valet föll på ett traineeprogram på ett stort konsultföretag där han gjort sitt examensarbete.

– Det kändes väldigt seriöst och traineegruppen fick en fantastisk mottagning. Jag fick uppfattningen att företaget

valde mig för mitt exjobb och trodde att jag skulle få möjligheten att fortsätta inom det området. Allt blev en stor besvikelse, säger han.

Mattias hamnade i ett projekt inom ett helt annat område och upplevde arbetsuppgifterna som extremt okvalificerade.

– Jag fick gå bredvid en annan person, kände mig inlåst och tyckte inte alls att jag utvecklades. Jag hade varit så taggad och hade mycket att ge men jobbet blev inte alls den utmaning som jag hade hoppats på.

Samtidigt blev Mattias kontaktad av ett litet konsultföretag som på omvägar fått upp ögonen för honom.

– Jag träffade dem och jobbet lät verkligen spännande men jag tackade nej.

Det här var ett litet konsultföretag med bara knappt tio anställda och varningsklockorna ringde högt i Mattias öron. Men ett par månader senare hörde de av sig igen. De bjöd in honom till flera övertalningsmöten där också några av de senast anställda var med. Till sammans försökte de övertyga honom att han var precis den person som de sökte.

– Till slut bestämde jag mig för att säga upp mig från traineejobbet. Den allra första tiden kändes beslutet helt rätt. Det var fantastisk och jag fick följa med på viktiga kundmöten och kände mig uppskattad. Men ganska snabbt började det kännas sämre.

Trots att de sagt till Mattias att det var fritt fram att fråga

så fort han kände sig osäker upplevde han en irritation när han ställde sina frågor. När han genomfört en uppgift verkade de sällan nöjda och stämningen kändes allt mer ansträngd.

Vändningen kom först efter drygt ett halvår när kunderna som Mattias jobbat med började ge positiv feedback efter avslutade projekt där han haft en viktig roll.

Då inträffade det som han känt en viss oro för hela tiden. Uppdragen som företaget hoppats på kom inte och Mattias blev uppsagd på grund av arbetsbrist. Nu är han arbetsbefriad och har lön två månader till.

– Jag söker mitt tredje jobb på mindre än ett år efter examen och på något vis är det ett misslyckande. Om jag försöker se positivt på det som hänt så har jag fått mer skinn på näsan än mina gamla kurskamrater som är kvar på sitt första jobb.

Mattias gick med i Sveriges Ingenjörer redan andra året som student och har därför kvalificerat sig att få inkomstförsäkring om han blir arbetslös.

– Det är jag verkligen glad för i dag. Jag har köpt en lägenhet och det skulle blivit svårt att klara lånen utan inkomster även en kort period. Nu kan jag ta det lite lugnare och känna efter noga så att nästa jobb blir riktigt bra. Jag undviker små företag och ställer många frågor kring vad arbetet handlar om.

Sandra och Mattias i artikeln heter egentligen något annat.

KARIN VIRGIN

Ta inget för givet

Det är omöjligt att sätta en prislapp på ett kollektivavtal eftersom värdet beror på var och ens arbetssituation. Sveriges Ingenjörer har gjort ett fiktivt räkneexempel för anställd inom IT-branschen som visar att kollektivavtalet kan var värt 130 000 kronor på ett år.

Har din arbetsgivare inget kollektivavtal? Checka av listan nedan. Det här är något av det som ingår i kollektivavtalen.

PENSION. Arbetsgivaren betalar in till din tjänstepension. Efter ett arbetsliv kan det ge dig många hundra tusen kronor mer i pension. Den kollektivavtalade pensionen (i Alecta) har också lägre avgifter än de flesta alternativ som avtalslösa arbetsgivare väljer. Det innebär att samma premiebelopp ger dig betydligt högre pension.

LÖNEUTFYLLNAD VID FÖRÄLDRALÖN. De som tjänar mer än 36 666 kr/månad får inte 80 procent av lönen i föräldrapenning från Försäkringskassan. Med kollektivavtal fyller arbetsgivaren ut föräldralönen.

LÖNEUTFYLLNAD VID SJUKDOM. Tjänar du mer än 31 340 kr i månaden betalar arbetsgivaren utfyllnad upp till 90 procent av lönen för den högre lön som inte ger sjukpenning från Försäkringskassan.

RESTIDERSÄTTNING. Resor utanför ordinarie arbetstid ger enligt kollektivavtalet restid ersättning. I de flesta avtal är ersättningen per timme månadslönen dividerad med 240. Den som tjänar 40 000 kr/månad får 166 kr/timme i restid ersättning.

ARBETSTID OCH ÖVERTID. Övertidsarbete måste kompenseras med antingen pengar eller kompensationsledighet. Ersättningen för övertid regleras i kollektivavtal eller anställningsavtal.

UPPSÄGNINGSTIDER. Uppsägningstiden kan vara längre i kollektivavtal än i Lagen om anställningskydd.

TJÄNSTEGRUPPLIVFÖRSÄKRING. TGL, är en avtalsförsäkring som ger hustru/make och barn ekonomisk hjälp vid dödsfall.

ARBETSSKADEFÖRSÄKRING. Ersätter inkomstförlusten vid olycksfall.

FOTO: ANNA SIMONSSON

NYFÖRVÄRV. Google i Stockholm rekryterar en hel del nyexaminerade dataingenjörer. Teknikchefen Jonas Lindberg fick ögonen på Ivan Bertona (till vänster) på Chalmers arbetsmarknadsdag.

Alla vill till Google

Google har dubblat antalet anställda i Sverige på två år. Ivan Bertona fick jobb på Stockholmskontoret förra året. Han gillar känslan av att det är ingenjörerna som är företagets hjältar.

När undersökningsföretaget Universum förra året frågade dels teknologer som läser datateknik och dels unga yrkesverksamma civilingenjörer inom IT-branschen vilket företag som är deras dröm-arbetsgivare, fick man samma svar. Alla vill till Google.

– Vi jobbar med något som i dag finns i de flesta människors liv. Nästan alla kan relatera till oss och våra produkter gör deras vardag lite bättre, säger Jonas Lindberg, teknisk chef på Google i Stockholm.

Han började jobba på Googles kontor i Seattle direkt efter sina studier i datateknik på KTH. Efter sex år flyttade han till Stockholm. Möjligheten att jobba i olika länder tror han också bidrar till företagets attraktionskraft.

I Sverige har Google vuxit snabbt och fördubblat antalet anställda på två år. I dag är man omkring etthundra personer på kontoret som ligger ett stenkast från centralstationen i Stockholm. Omkring hälften är dataingenjörer.

– Jag har ingen siffra men det skulle inte förvåna mig om det

finns fler svenska ingenjörer på Googles kontor utanför Sverige. Många finns givetvis i USA men också i Zürich, som är företagets största ingenjörscenter utanför USA, säger Jonas Lindberg.

Trots sin starka dragningskraft väljer Google att lägga ner tid och resurser för att delta på högskolornas arbetsmarknadsdagar och andra rekryteringsmässor.

– Vi söker hela tiden skickliga dataingenjörer och arbetsmarknadsdagarna är viktiga för oss. Vill man rekrytera de bästa är det viktigt att vara där för att

berätta vad vi gör och vad vi letar efter, säger Jonas Lindberg.

Ivan Bertona sitter bredvid Jonas och ler. Han är från Italien och har pluggat computer engineering i Turin. Sista året bestämde han sig för att läsa utomlands.

– Jag ville göra något annorlunda och sökte till Chalmers hösten 2010. Jag trivdes väldigt bra i Sverige och på arbetsmarknadsdagen Charm i februari 2011 gick jag till Googles monter och träffade Jonas Lindberg.

Ivan lämnade sitt cv och blev kallad till intervju. Eller snarare

intervjuer. Det handlade totalt om sex intervjuer och det var långt ifrån de klassiska anställningsintervjuerna där de jobbsökande får besvara en lång rad frågor om sig själva.

Fem av intervjuerna hölls av ingenjörer på företaget som ställde Ivan inför olika tekniska problem.

– Det var verkligen något helt annat än sådana standard-frågor som jag var förberedd på. Det var riktigt svåra utmaningar men det var också kul. Och det gick så bra att jag blev erbjuden jobb.

Ivan började i september och jobbar i den projektgrupp som utvecklar hangout, den videochatt som finns i Google+ och som släpptes i juni. Nu jobbar gruppen med förbättringar och nya applikationer.

Ingenjörerna vid Googles kontor över världen har olika specialiteter. I Stockholm finns en stor kompetens inom videokommunikation och det var därför naturligt att låta teamet i Stockholm utveckla hangout.

Ivan trivs med arbetsklimatet som han tycker är öppet, prestigelöst och kreativt.

– Det är fritt fram att fråga och företaget känns väldigt platt trots att det är så stort. Jonas Lindberg nickar.

– Jag har faktiskt bara två personer mellan mig och Googles vd Larry Page. Google är gigantiskt men ledningen försöker visa sig för alla, säger han. Ett exempel är ”fredagstalet” som Larry Page håller till alla företagets omkring 30 000 anställda över hela världen.

Kreativitet är ett ord som ofta förknippas med Google och kontoret är i högsta grad ett uttryck för det. Det känns som inredningsarkitekternas julaften med roliga tapeter, fantasifull design, färgglada soffor och saccosäckar, flipper-spel, pingisbord och legorum.

Ryktet om tjugoprocent-projektet, som innebär att anställda får lägga den andelen av sin arbetstid för att utforska egna idéer, bidrar också till bilden av företagets kreativa image.

– Alla gör inte ett tjugoprocent-projekt. Det är helt frivilligt och man ska vara medveten om att det dagliga utvecklingsarbetet också är krävande och det finns inte alltid fokus och kreativitet över för fler projekt, säger Jonas Lindberg.

Men vad gör Google så intressant för ingenjörer? Välkända produkter, möjlighet att jobba utomlands och kreativa kontorsmiljöer finns det trots allt fler företag som kan erbjuda.

– Den förra vd:n Eric E. Schmidt och den nya vd:n Larry Page, som också är en av grundarna, är båda dataingenjörer. Jag tycker att man tydligt känner att Google är ett ingenjörskivet företag, säger Jonas Lindberg.

Ivan Bertona håller med.

– På Google är ingenjörerna företagets hjältar. Den känslan tror jag inte är lika stark på IT- och teknikföretag som leds av ekonomer som tänker mer kortsiktigt. Det är vi som skapar företagets framgångar.

Google växer i hela världen och även kontoret i Stockholm kommer att behöva rekrytera fler ingenjörer framöver.

– Det finns inga fastställda rekryteringsmål men allt tyder på att vi kommer att växa i samma takt som vi gjort hittills, säger Jonas Lindberg.

Och han har ett glasklart svar på vad han letar efter på högskolorna.

– Duktiga generalister och problemlösare som har förutsättningar att bli skickliga mjukvaruutvecklare.

KARIN VIRGIN

Kan man säga att man ska kissa?

Första dagen på nya jobbet är det få som oroar sig för arbetsuppgifterna. Nu gäller det istället att inte göra bort sig. Skaffa dig koll på de sociala koderna.

På alla arbetsplatser finns en lång rad oskrivna regler. Det som betraktas som helt normalt på en arbetsplats kan upplevas som märkligt, kaxigt eller på något vis störande på en annan.

– Den som bryter mot de sociala koderna gör bort sig i sina arbetskamraters ögon, även om de oskrivna reglerna utifrån betraktas som helt absurda, säger Christer Eldh, etnolog på den tvärvetenskapliga institutionen Service management vid Lunds universitet.

Han har sett många olika exempel på arbetsplatskulturer med sociala koder som styr vad som betraktas som ”normalt”. Christer Eldh nämner några situationer där man bör kolla särskilt noga vad som gäller.

Fikarummet är ett laddat område. Har var och en bestämda platser och personliga muggar?

– Man kan tro att sådan revirmarkering är vanligare bland ickeakademiker, men jag har sett civilingenjörer bli helt vansinniga när någon tagit deras plats vid fikabordet, säger Christer Eldh.

Ett annat knepigt område är hur man närmar sig chefen. Här kan allt bli fel. Vissa chefer förväntar sig att du ständigt håller honom eller henne uppdaterad om vad du gör. Andra förväntar sig att du sköter ditt jobb och bara rapporterar om det uppstår problem.

Språket är också så viktigt. Vilken jargong finns det på arbetsplatsen? Vad kan man skämta om och vad är tillåtet att säga?

– Toalettbesök är ett annat exempel. Jag har varit på arbetsplatser där man inte säger till sin kollega att man ska gå och kissa, säger Christer Eldh.

Hur mycket man pratar om sitt privatliv, till exempel vad man har gjort under helgen, varierar också mellan olika arbetsplatser.

Christer Eldhs råd är att ligga lågt i början, tona ner sig själv lite, och successivt känna in de oskrivna reglerna. Undvik diskussioner om politik eller religion.

– På sätt och vis är det lättare att lära sig nya arbetsuppgifter än nya sociala koder. Det är lättare att fråga om saker som rör jobbet än om arbetsplatskulturen. Eftersom du inte känner till de oskrivna reglerna, vet du inte vad du ska fråga om. Det är självklart för alla utom för dig.

Christer Eldh

FOTO: KG PRESSFOTO

KARIN VIRGIN

Fem tips för att förhandla lön

Sista steget i rekryteringsprocessen är löneförhandlingen. Se till att vara väl förberedd. Det ökar dina chanser till ett bra resultat.

1 KOLLEKTIVAVTAL
Kontrollera om det finns kollektivavtal. Finns inget avtal måste du själv ta reda på vad som gäller kring en rad villkor, bland annat tjänstepension.

2 LOKAL KLUBB
Kontrollera med arbetsgivaren eller med Sveriges Ingenjörer om det finns en lokal akademikerklubb. Kontakta dem och fråga om ingångslöner och andra villkor.

3 LÖNESTATISTIK
Förbered dig genom att titta på förbundets lönestatistik. Du kan också kontakta förbundets rådgivning för att få mer specifik lönestatistik.

4 VÅGA
När lönefrågan kommer upp bör du vara den som först säger en siffra. Våga ta i lite från tårna så kan ni mötas på vägen. Begär du högre lön kan du få högre lön.

5 MERVÄRDE
Tänk på att du kan förhandla om annat än lön, exempelvis utbildning, arbetstid, semester och träningsmöjligheter. Vad är viktigt för dig? Utbildning eller en mentor kan leda till att du snabbare lär dig jobbet, får mer kvalificerade uppgifter och på så vis högre lön.

TYDLIG. Sara Eriksson skrev ett fokuserat cv och fick jobb som analytiker på United Minds.

Gallra ditt cv. Sara Eriksson började söka jobb för drygt ett år sedan. Hon funderade noga på vad hon skulle ta upp i sitt cv. Resultatet blev att hon valde bort en hel del.

Googla på ”cv” och du får över 900 miljoner träffar. På nätet finns det fler tips på hur man skriver ett cv än man kan läsa. Ändå tycker många att det är svårt.

Sara Eriksson blev färdig civilingenjör i medieteknik på KTH och började söka jobb för drygt ett år sedan. När hon sammanställde sitt cv funderade hon först en hel del på vad hon tyckte var roligast, både i utbildningen och på fritiden.

– Jag lyfte fram det jag tyckte var kul. Mitt cv visade tydligt vem jag var och vad jag ville jobba med.

Under studietiden hade Sara bland annat varit chefredaktör för KTH:s studenttidning och frilansat som journalist.

– Men jag har också haft många extrajobb

som jag valde att inte ta med. Jag fokuserade på de uppdrag som kändes relevanta för de jobb som jag var intresserad av.

Sara var också noga med att inte skriva enbart vad hon jobbat med och när, utan framför allt vad hon lärt sig, till exempel att arbeta självständigt eller att leda en arbetsgrupp.

I höstas deltog hon på KTH:s arbetsmarknadsdag och gav studenter feedback på deras cv. Hennes samlade intryck är att många tar med alldeles för mycket.

– Jag säger inte att min modell alltid är den rätta. Men under intervjuer fick jag positiva kommentarer om mitt cv, som många tyckte följde en tydlig röd tråd, och nu har jag ett intressant jobb som jag trivs med.

KARIN VIRGIN

Prata med en coach om dina svåra val

Har du funderingar kring din karriär? Behöver du bolla olika jobbalternativ med någon eller få hjälp att komma igång med ditt jobb-sökande? Sveriges Ingenjörer erbjuder medlemmar som studerar sista året på sin utbildning två kostnadsfria samtal med

en personlig coach. Coachningen sker huvudsakligen per telefon.

Boka fria coachsamtal genom att fylla i ett formulär på vår hemsida www.sverigesingenjorer.se under fliken medlem/karriär och utveckling.

Byt jobb – bästa löneökningen

Se till att få en bra ingångslön. En dålig start kan vara svår att ta igen senare. Men det är genom att byta jobb som du kan höja din lön rejält.

Det brukar bli stort fokus på ingångslönen när det är dags att söka första jobbet. Man hör vad kurskompisarna får och ryktet sprider sig om vilka företag och branscher som betalar mycket – och lite mindre.

Många som söker sitt första jobb använder den ingångslönerekommendation som Sveriges Ingenjörer tar fram varje år. Under 2011 var den 28 900 kronor i månaden för civilingenjörer och 26 600 kronor för högskoleingenjörer. Rekommendationen utgår från den övre kvartilen, det vill säga den lön där en fjärdedel har högre lön och tre fjärdedelar har lägre.

Lönestatistiken som förbundet sammanställer i slutet av varje år visar att utfallet i den tredje kvartilen 2010 inom privat sektor låg mycket nära rekommendationen för civilingenjörerna.

– Tanken med ingångslönerekommendationerna är att de ska fungera som en hävstång. Vi är nöjda om vi ser att utfallet ligger strax under rekommendationen, då har hävstångsprincipen fungerat bäst, säger Cecilia Fochsen, statistiker på Sveriges Ingenjörer.

Nu arbetar hon tillsammans med sina kolleger med att ta fram underlag för de rekommendationer som förbundet presenterar i februari. De analyserar utfallet från året innan och studerar alla seriösa prognoser.

– Svårigheten, förutom osäkerheten i prognoserna, är att konjunkturen mellan branscherna skiljer kraftigt och vi tar fram en ingångslönerekommendation för alla ingenjörer, oavsett arbetsmarknadssektor, region och bransch. För vissa kommer det att vara rimligt att begära lite mer, för andra lite mindre, säger Cecilia Fochsen.

Ingångslönen har störst betydelse om man stannar kvar hos samma arbetsgivare

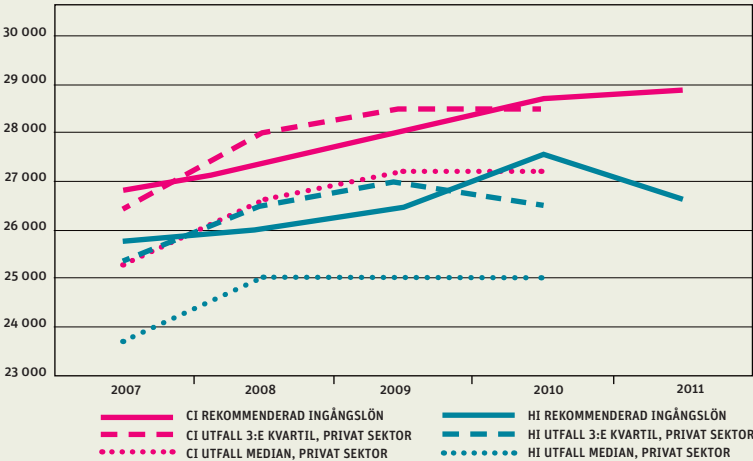
under flera år. De som byter arbetsgivare kan höja sin lön rejält, särskilt i början av karriären.

Förbundets lönestatistik visar att civilingenjörer inom privat sektor som tog examen 2008 och har bytt arbetsgivare

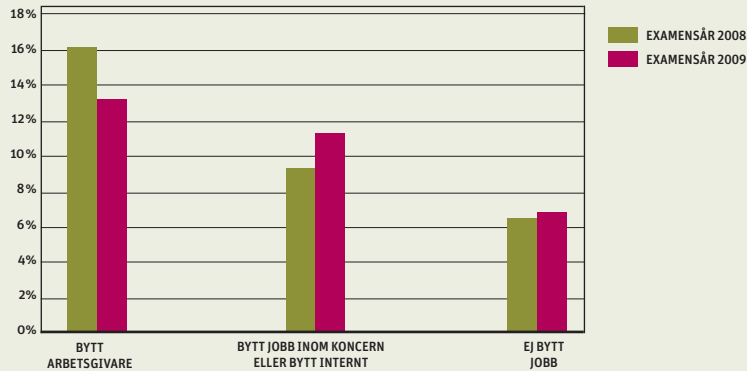
minst en gång i genomsnitt höjde sina löner med 16 procent mellan hösten 2009 och hösten 2010. Samma årskull som inte bytte arbetsgivare höjde i genomsnitt sina löner med 6,5 procent under samma period.

KARIN VIRGIN

INGÅNGSLÖNEREKOMMENDATIONEN JÄMFÖRT MED UTFALL, CIVILINGENJÖRER (CI) RESP HÖGSKOLEINGENJÖRER (HI) 2007–2011.

LÖNEÖKNINGAR 2009–2010 FÖR CIVILINGENJÖRER I PRIVAT SEKTOR FÖRDELAT PÅ OM DE BYTT ARBETE UNDER ÅRET ELLER INTE. MEDLEMMAR MED EXAMENSÅR 2008 RESP 2009.

”Svenska ingenjörer har gott rykte här”

Emre Berge Ergenekon gör sitt exjobb i San Francisco. På jobbet finns Xbox, gratis snacks och läsk, men det amerikanska samhället och infrastrukturen imponerar inte.

I San Francisco finns ett myller av unga IT-företag. Emre Berge Ergenekon, som läser datateknik på KTH, gör sitt exjobb på Splunk som har utvecklat en programvara för felsökningar i stora IT-system.

– Att exjobba på en startup i San Francisco är en dröm som dök upp redan första året på KTH när jag träffade en äldre elev som varit här. Genom hans kontakter fick jag och en kurskamrat möjligheten att komma hit, säger Emre.

Både jobbet och miljön är spännande, men det som förvånar och irriterar Emre mest är den dåliga infrastrukturen.

– Jag ska aldrig mer klaga på Stockholms Lokaltrafik. I rusnings- trafiken här kan man vänta en timme för att komma med tunnelbanan. Bredband och telefon är dyrt och fungerar dåligt. Mobilerna har ingen täckning i tunnelbanan. Där läser alla böcker istället.

EMRE BERGE ERGENEKON

Ålder: 23 år.

Bakgrund: Mamma från Turkiet, pappa från Norge, uppväxt i Turkiet och flyttade till Sverige i nian.

Gör: Praktik och exjobb på Splunk i San Francisco.

Tjänar: 25 dollar i timmen. Får ut cirka 1 800 dollar varannan vecka efter skatt.

Bor: Delar en fyrarummare med två andra svenskar.

På jobbet sitter Emre i ett kontorslandskap med över 50 personer. I början hade han svårt att koncentrera sig men nu går det bättre, ofta lyssnar han på musik. I företagets kök finns det gratis snabbmat, snacks, läsk och öppna öltappar. På kvällarna hänger en hel del kvar över några öl och och lyssnar på musik eller spelar Xbox.

De första tre månaderna har Emre jobbat med flera olika projekt. Det handlar om programmering av applikationer för Splunk. De sista tre månaderna koncentrerar han sig på en applikation som blir hans exjobb.

Emre uppmuntrar varmt alla som funderar på exjobb i Silicon Valley.

– Det finns hundratals startups här, många tar emot praktikanter och svenska ingenjörer har gott rykte. Sök på nätet och skicka ett mejl. Chanserna är goda även utan kontakter, säger han.

KARIN VIRGIN

FOTO: NIAL DAVID